

Atli Dam heitir á donsku stjórnina og EF:

Linari treytir fyri góðskaðum vørum til EF kunnu fáa búskap aftur á beint

-Eg fari at heita á stjórnina um at gera alt hon kann til tess at fáa EF at seta linari krøv til útflutningin av góðskaðum vørum til EF. Tað hevði eftir nokrum fáum árum kunna økt føroyska útflutningin við eini milliard kr. - uttan at hetta hevði við sær økt trýst á stovnarnar. Eitt slíkt stig hevði verið tað mest munadygga amboðið í stríðnum at fáa føroyska búskapin aftur á beint segði Atli Dam, fólkatingsmaður m.a. undir endaligu viðgerðini av seinastu avtaluni millum Føroyar og Danmark á fólkatingi í farnu viku.

Færøerne, Danmark og EF

Danmark har fæst afklaret sit forhold til EF og indgår nu i et mere forpligtende samarbejde og virker officielt for at udvide fællesskabet med flere EFTA-lande. Danmark har haft formandskabet i et halvt år og medvirket til at få en tids-

ramme for optagelsesforhandlingerne. Færøerne har en handelsaftale med EF, der på mange punkter er tilfredsstillende. Vi har fået god hjælp fra regeringen, den forrige regering, til opnåelse af denne aftale, men der udestår væsentlige ting.

Nogle af kandidaterne til medlemskabet er Færøer-

nes konkurrenter i fiskeeksportmæssig henseende og vil som medlemmer kunne vælte færøske muligheder omkuld, medmindre det lykkes at få den utroligt bureaukratiske og protektionistiske mastodont, EF, til at lempe på de kvoter og toldlofter, der gælder visse merforarbejdede fiskepro-

dukter, såsom pillede rejer, panerede produkter, laks, konserves og røgvarer. Mængderne er så latterligt små i forhold til EF's samlede import og forbrug, at det er fuldstændig uforståeligt og ude af proportioner at henregne import fra Færøerne som sensitiv for EF-producenternes muligheder.

Urimeligt forbud

Det er skuffende, at selv under Danmarks formandsperiode har det ikke været muligt at få EF i tale om lemper af disse kvoter og lofter. Samtidig som Færøerne har totalt liberaliseret importen fra EF, det være sig biler, kartofler, Aalborg Akvavit, kyllinger og kød med og uden Salmonella. Lad det sidste være sagt for at sætte en anden fuldstændig ulogisk foranstaltning i relief, nemlig at der netop under Danmarks formandskab er indført veterinære foranstaltninger, der skal hindre færing og grønlandere, der bor i Danmark, at spise deres hjemlands produkter, der er konserveret efter metoder, der har bevist deres anvendelighed i århundreder, nemlig let saltede og vindtørrede produkter af får, hval og sæl, saltet spæk eller frosne fugle osv.

Det er en alvorlig kikser, at Danmark er gået med på dette importforbud. Det er ikke alene fuldstændig uvittigt, men må være en teknisk handelshindring, der mere eller mindre skal gennemtvinge et forbud mod hval- og sælfangst. For der er jo ikke tale om handel.

Siden januar har vi arbejdet på at få Landbrugsministeriet til at fjerne dette forbud eller i det mindste at skabe sådanne undtagelsesordninger, at herboende færing og grønlandere ikke

berøves denne mulighed for at udøve deres egen identitet.

Det er nemlig ikke medholdeligt i forhold til menneskerettighedskonventionens fastsættelser. Og Danmark ville tabe en sag ved domstolen i Strasbourg over for en påstand om en sådan berøvelse.

På det indestående vil jeg appellere til landbrugsministeren om nu at få løst denne sag i den sidste uge af formandskabet eller i hvert fald, før alting går i stå i Bruxelles sidst i juli.

På samme måde anmoder jeg regeringen om at gøre sit yderste for at lempe betingelserne vedrørende eksport af forarbejdede produkter til EF. Det vil nemlig over en kort årrække kunne forøge færøsk eksport med ca. 1 mia. kr., uden at vi behøvede at overbeskatte fiskebestandene. Et sådant skridt ville være det mest effektive redskab i kampen for at få færøsk økonomi på skinnerne igen.

Fraflytning

Kan vi ikke fremme sådanne effektive skridt, så vil fraflytningen fra Færøerne blive overordentlig stor. Sker dette ikke, så vil det få samme virkning som i Østeuropa, hvortil der fra EF bevilges milliarder på milliarder til erhvervsophjælpning, uden at EF vil modtage de eneste produkter, disse lande har til eksport, nemlig landbrugsvarer.

Alle kan se, at dette er kontraproduktivt, og når det så ses i lyset af alternativet, der er overvældende ustabilt i hele Europa, så virker det helt tosset.

Så egentlig er det uforståeligt, at dette for os store, men for EF lille, lille bitte problem, ikke kan løses.

Apropos min henvisning til hvalfangst så vil jeg end-

nu en gang minde om, at Miljøministeriet uberettiget har tilranet sig en kompetence vedrørende forvaltning af havets ressourcer af pattedyr, som den danske regering først besad i mange, mange år udelukkende på Færøernes vegne og senere både Grønlands og Færøernes.

Miljø var slet ikke opfundet, da hvalfangstkonventionen blev vedtaget i 1946. Ordet fandtes ikke i det danske sprog. Vi havde natur, for det meste forholdsvis uberørt natur, og naturressourcer, der skulle forvaltes.

Situationen nu er uholdbar. Enten må vi finde en anden form for grønlands/færøsk medlemskab af IWC, eller må Danmark melde os ud.

Atlantic

Debatten i formiddags bragte det færøske luftfartsselskab Atlantic Airways på bane. Jeg vil gerne gentage min opfordring til at liberalisere forholdene for dette selskab.

Denne gang er adressen trafikministeren, som jeg vil meddele en oplysning, som jeg tror, de færreste har i erindring, nemlig at luftfartsselskabet er færøsk, men maskinen er dansk indregistreret. Vi har et skibsregister på Færøerne, men ikke et flyregister, hvorfor flyet på sin vis er dansk og undergivet Luftfartsdirektoratets regelværk, på problemet skulle ikke være så svært at finde en løsning på.

Som nævnt tidligere, hr. formand, der er fortsat en hel række for Færøerne vigtige spørgsmål at behandle i dette Ting og samarbejde om. Og jeg ser frem til en positiv efterårsamling.

